

MiljøDanmark

Nummer 2 · April 2004

Udgiver:

Miljøministeriet
Højbro Plads 4
1200 København K
mim@mim.dk
Tlf. 33 92 76 00

Udkommer 6 gange om året
Abonnement 68 kr. om året
Oplag: 18.000
Hjemmeside:
www.mim.dk/miljoedanmark

Redaktion:
miljoedanmark@mim.dk

Forsidefoto: Paul Lowe/
Panos Pictures

ISSN 0903 5907

Yderligere oplysninger om
MiljøDanmark på side 43

MiljøDanmark åbner for debat

Den 1. juni vil MiljøDanmarks website åbne i en ny og bedre udgave med bl.a. artikler og artikelarkiv samt guides til yderligere oplysninger om alle bragte artikler.

MiljøDanmark åbner også for debat. Debatindlæg vil kunne skrives på websitet, og indkomne indlæg vil løbende blive annonceret i det trykte magasin.

Hvis du har spørgsmål, er du meget velkommen til at kontakte redaktionen, send en e-mail til miljoedanmark@mim.dk eller ring til redaktionen i Miljøministeriet på tlf. 33 92 76 00.

Indtil 1. juni finder du på MiljøDanmarks website en oversigt over alle bragte artikler samt udvalgte artikler i fuld længde med guides til yderligere oplysninger.

6:

Syv bud på Danmarks første nationalparker?

Den 1. juli 2005 skal syv projektbeskrivelser til Danmarks første nationalparker være færdige. Vadehavet, Thy, Nordsjælland, Møn, Mols Bjerge, Læsø og Lille Vildmose er udpeget som pilotprojekter.

12:

Vi lader millioner af rubler

går op i røg. En højtstående russisk embedsmand kalder den russiske energisektor utroligt ineffektiv – både for miljøet og økonomien. Danmark støtter fortsat miljøprojekter i Rusland gennem regeringens nye Nabo-skabsprogram.

KORTLÆGNING

En undersøgelse handler om sammenhængen mellem udsivning af radon og børnekraft og omfatter 22.894 forskellige adresser, hvor 2.400 kræftramte børn har boet.

FOTO: JØRGEN SCHYTTÉ/SCANPIX

20:

McGlade vil ud til Europas borgere. Portræt af Jacqueline McGlade, Det Europæiske Miljø-agenturs nye administrerende direktør, som har det som sin kæphest at nedbryde barriererne i den kassetænkning, som hun ofte synes præger politik.

24:

Europas fugle sætter pris på EU. Da Malta holdt folkeafstemning om EU, var Fuglebeskyttelsesdirektivet et af de helt store stridspunkter. Maltesernes traditioner for ubegrænset jagt på fugle skal nemlig nu stoppe. EU's Fuglebeskyttelsesdirektiv fejrer den 2. april 25 års jubilæum.

30:

Grådige græshopper tager føden fra de fattige. Enorme græshoppesværme truer hele tiden befolkningen i Sahelområdet i Afrika. Farlige sprøjtegifte bruges derfor hyppigt. Men forskerne fra bl.a. Danmarks Miljøundersøgelser undersøger nu muligheden for, at befolkningen kan bekæmpe græshopperne på alternative måder.

36:

Hormonforstyrrelser – nej tak. De professionelle malere er glade for at vise, at malingen lever op til skrappe miljøkrav. Det sørger en dansk malingproducent for er tilfældet med deres Blomstmærkede maling, der nu snart er helt uden det uønskede stof APEO.

AF CARSTEN ENGEDAL

Nye landkort skal vise sammenhænge mellem kræft og forurening

Ved hjælp af geografiske informationssystemer kan forskere nu lettere finde nye svar på, hvorvidt forskellige former for forurening har skadet danskernes helbred.

Selvom det ikke umiddelbart virker indlysende, så spiller Kort & Matrikelstyrelsen i dag en vigtig rolle i to kræftforskningsprojekter i Danmark.

– I vores nyeste projekt ønsker vi at undersøge sammenhængen mellem luftforurening og kræft. Derfor kobler vi CPR-numre og en række oplysninger om livsstil sammen med oplysninger om, hvor meget luftforurening de samme mennesker har været udsat for siden 1970'erne, siger projektleder Ole Raaschou-Nielsen fra Kræftens Bekæmpelse.

Det nye i projektet er, at ønsket om at koble de geografiske data rent faktisk kan efterkommes bedre og lettere end tidligere. Redskabet, som gør det muligt at analysere og præsentere den geografiske information digitalt hedder GIS, hvilket er en forkortelse for geografiske informationssystemer.

– Livsstilsoplysningerne om helbred, rygning og alkoholforbrug samt CPR-numre har vi selv indsamlet fra 57.000 frivillige i projektet "Kost, kræft og helbred" i midten af 1990'erne, og Danmarks Miljøundersøgelser

bidrager med data om luftforurening, siger Ole Raaschou-Nielsen.

Kort & Matrikelstyrelsen bidrager med GIS-delen i projektet, hvor man skaber en stedbestemmelse til adresserne fra Kræftens Bekæmpelse, og da adresserne går langt tilbage i tiden, kan det være lidt af en opgave.

Resultaterne af luftforureningsundersøgelsen vil tidligst være klar til offentliggørelse om 2½ år. Tidshorisonten på det andet projekt, hvor GIS er taget i anvendelse, er kun et års tid. Undersøgelsen handler om sammenhængen mellem udsivning af radon og børnekræft og omfatter derfor 22.894 forskellige adresser, hvor 2.400 kræftramte børn har boet siden 9-måneders-alderen.

– Der har været en del modstridende undersøgelser om emnet, og derfor synes vi, det er interessant at udnytte de nye muligheder for at se, om en grundigere undersøgelse kan komme med et klarere svar end de undersøgelser, der foreligger i dag, siger Ole Raaschou-Nielsen.

Dødens brønd i 1800-tallets London

I 1850'ernes London kæmpede lægen John Snow med at finde årsagen til en række tilbagevendende koleraepidemier i Soho-kvarteret.

Gennembruddet kom, da han på et bykort slog et kryds, hver gang et nyt tilfælde havde kostet et menneskeliv. For med tiden tegnede der sig ganske enkelt et mønster omkring en brønd i Broad Street.

Dengang var årsagen til de mange dødsfald langt fra indlysende. For på det tidspunkt var bakterielle infektioner eller de mulige smitteveje gennem forurenede vand helt ukendte størrelser for lægevidenskaben.

Imidlertid var den rumlige og intuitive forklaring, som John Snow producerede med sit enkle geografiske informationssystem, alligevel så overbevisende, at brønden blev lukket i 1866.

Men først i 1883 blev bakterien Vibrio Cholerae identificeret som den bakterie, der den dag i dag slår et stort antal børn ihjel i den tredje verden.